

Bemærkninger til forslaget

Da Spanien i 1975 som følge af saharianernes frihedskamp trak sig ud af Vestsahara, hævdede Marokko, at området tilhørte dem. FN's Internationale Domstol i Haag erklærede allerede i juli 1975, at Marokkos krav ingen gyldighed havde. Siden har FN ved årlige resolutioner gentaget kravet om afkolonisering og folkeafstemning – altid støttet af Danmark. Ikke desto mindre lavede Spanien ved sin tilbagetrækning en aftale om marokkansk overtagelse af Vestsahara, bl.a. mod at Marokko ikke ville rejse territorialkrav på Ceuta og Melilla, samt garantier for fiskerettigheder og del i udnyttelsen af de vestsaharianske fosfatminer. Desværre svigtede FN og det internationale samfund ved kun i tale at vende sig imod invasionen. Og da det 3 år senere lykkedes POLISARIO (Folkefronten til befrielse af Saguia el Hamra og Rio de Oro) at bekæmpe den mauretanske besættelsesstyrke, protesterede FN over, at Marokko overtog de mauritianske stillinger. Den fortsatte befrielseskamp fik i 1980 Marokko til at bygge vor tids største fæstningsværk: en 2.200 km lang mur omkranset af verdens største minefelt.

Først i 1991 stoppede krigen ved FN's mellemkomst. Den væsentligste del af denne FN-våbenhvile var opsætningen af FN-overvågningsstyrken MINURSO, som Danmark har støttet og deltaget i fra starten, og som nu har fået dansk ledelse. Overvågningsstyrkens opgave var bl.a. at gennemføre en folkeafstemning om selvbestemmelse, der senest skulle være gennemført i 1992. Siden da har FN brugt 600 mio. dollar til vælgerregistrering, men det har været spildt arbejde, da Marokko hver gang har afvist hele grundlaget.

I den situation blev den tidligere amerikanske udenrigsminister James Baker udpeget til mægler af Kofi Annan. I januar 2003 fremlagde James Baker den såkaldte Baker-plan, der forudsætter, at Vestsahara ved en folkeafstemning om autonomi gives autonomi inden for Marokko over en periode på mindst 4 år. Det vil være Marokko, der får suveræniteten over landet, mens de lokale og indenrigspolitiske spørgsmål overlades til Vestsaharas befolkning. Efter denne periode

gennemføres i 2007-2008 en folkeafstemning om selvbestemmelse. Den danske regerings holdning til løsningen af konflikten bygger på Baker-planen.

Et hovedelement i planen er, at de marokkanske bosættere, som vil udgøre et flertal, gives stemmeret i en folkeafstemning om områdets status. Ikke desto mindre accepterede POLISARIO planen ud fra ønsket om fred, og at det flertal af saharianere, der befinder sig i flygtningelejrene, får mulighed for at vende hjem. Marokko derimod har afvist planen; givetvis ud fra en frygt for, at deres bosættere vil stemme for selvstændighed eller selvstyre, da de hellere vil være borgere i et demokratisk Vestsahara end være undergivet et Marokko, som konstant forbryder sig imod menneskerettigheder m.v.

Og nu som før lider det saharianske folk. Dels som flygtninge i lejre på et af klodens mest barske steder. Dels som undertrykte under den marokkanske besættelse. Fredelige demonstrationer er blevet besvaret med voldelig undertrykkelse og massearrestationer. Og som vi har set siden maj måned i år, er udenlandske reportere og parlamentariske delegationer fra bl.a. Spanien blevet nægtet adgang til det besatte land. Den aktuelle situation har da også fået FN's hovedtalsmand Stephane Dujarric til den 21. september 2005 at udtrykke sin bekymring. Som følge deraf vil FN nu have undersøgt krænkelserne nærmere.

POLISARIO's frigivelse af de sidste krigsfanger, som er blevet hilst velkommen af FN, USA og EU, er ikke blevet mødt med tilsvarende velvilje fra Marokkos side, hverken hvad angår krigsfanger eller reddegørelse om de tusinder forsvundne saharianere.

Ingen stiller således spørgsmålstegn ved saharianernes ret til selvbestemmelse. Ingen har kunnet sætte en finger på den kamp for frihed, som de har ført med våben siden starten af 1900-tallet. En kamp der aldrig har været ført mod civile mål. Og siden 1991 har POLISARIO i tillid til FN og den internationale retsorden valgt en fredelig vej til løsning.

Der er således efter vores opfattelse rigelige grunde til, at Marokko burde lægges under pres og gerne i form af en egentlig handelsembargo. Vores ærinde